

DOKUMENTATION FRÅN REGLABS
LÄRPROJEKT 2016–2017

ROLLKOLL

Regionernas roll i integrationen

Om Reglab

Reglab är ett forum för lärande om regional utveckling. Här möts regioner, myndigheter, forskare och andra för att fördjupa kunskapen kring de regionala utvecklingsfrågorna och lära av varandra.

Reglab har 24 medlemmar: 21 regioner, Vinnova, Sveriges Kommuner och Landsting och Tillväxtverket. Som medlem i Reglab har man tillgång till alla medlemmars specialistkunskap, är en del av ett kompetensnätverk som ger omvärldsbevakning och benchmarking – och deltar i framtidsdiskussionen kring utvecklingen av Sveriges regioner.

Citaten är hämtade från deltagare i läroprojektet om inget annat anges.

Dokumentationen är författad av Eva Fohlstedt, Eva Fohlstedt Kommunikation.
Formgivning: Plan Sju kommunikation.

Innehåll

Inledning	4
Historien om svensk integrationspolitik	6
Vem är du?	8
Skåne hittar rollen	10
Sex roller i det regionala utvecklingsarbetet	10
Fem aktiviteter i det regionala integrationsarbetet	11
Andras ögon på regionens roll	12
Länsstyrelserna – allt från ingen roll till stort ansvar	12
Arbetsförmedlingen önskar samlad bild och driv	12
Kommunerna: Ta ledningen!	12
Agera i mellanrummen	13
Så här gör vi	14
Region Halland	14
Region Jämtland Härjedalen	15
Region Uppsala	15
Vad vi lärt: Det viktiga är att göra!	16
Se integration som tillväxtfråga	16
Definiera mera	16
Använd strategiska dokument	16
Kartlägg det som redan görs	16
Skapa möten och dialog	16
Agera i mellanrummen	17
Involvera det civila samhället	17
Bygg kunskap	17
Östergötland: Från icke-fråga till strategiskt viktig	18
Skåne: På väg mot en strategisk hållning	20

Inledning

Utvecklingen i världen gör att många människor söker sin tillflykt till Sverige. Det stressar samhällssystemet på flera sätt. Stat, kommuner och regioner måste agera både snabbt och genomtänkt. Vi vet att en väl fungerande integration är en fråga för hela samhället och att insatserna vi gör nu kommer att påverka utvecklingen länge i framtiden. Regionerna vill ha en roll i detta. Frågan är bara – vilken?

Regionerna har inget tydligt uppdrag, formell roll eller formellt ansvar i integrationsfrågan. Där till exempel Arbetsförmedlingen har ett uttalat etableringsansvar och länsstyrelsen ett samordningsansvar för tidiga insatser, saknas en beskrivning av regionernas roll. I deras uppdrag ingår att ansvara för regional utveckling och tillväxt.

För en region är integration inte enbart en fråga om vad som händer under asyl- eller etableringstiden. Med det regionala utvecklingsansvaret följer att integrationen måste lyftas in i alla delar i regionens arbete. Det görs i dag genom att koppla integration till frågor som: tillväxt, kompetensförsörjningsbehov, boende, fysisk planering, innovationsförmåga, attraktivitet, företagande, folkhälsa, kultur, demografiska utmaningar och demokrati. Men i allt detta saknas en tydlig rollbeskrivning.

Under 2016–17 genomförde Reglab lärprojektet: *Integration – regionernas roll* för att dela erfarenheter och öka medlemmarnas kompetens inom detta område.

I brist på tydlighet har regionerna valt att anta olika roller. Vissa arbetar med integration och mångfald som en horison-

tell fråga i det regionala tillväxtarbetet – kanske via en tillväxtstrategi – medan andra lyfter in frågan i det befintliga utvecklingsarbetet. Några väljer att stötta kommunernas mottagande av nyanlända, några använder kompetensplattformsuppdraget som ett verktyg för att göra konkreta insatser. En del regioner lägger fokus på rollen som finansiär.

En stor del av tiden i lärprojektet ägnades åt att diskutera regionernas roll – vilken den är och hur vi vill att den ska se ut. Vi kom inte fram till *ett* svar på frågan. Svaret är: flera!

Regionen kan själv forma rollen – och ta den. Genom att se integration som en tillväxtfråga har regionen ett självklart mandat. En viktig lärdom från projektet är att börja *göra*. Till en början kan det handla om att väva in integrationsfrågan i verksamheter som regionen redan håller på med, att gräva där man står. I en fortsättning kan det handla om att ta nya initiativ.

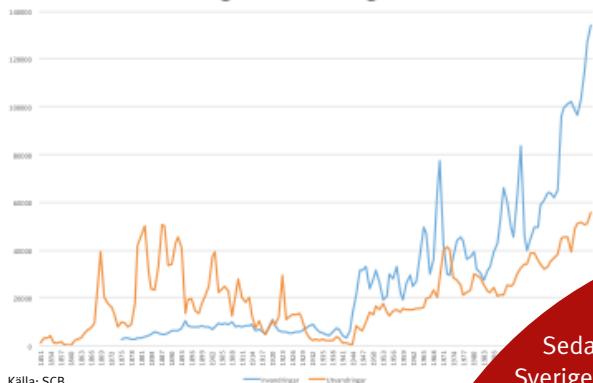
Lärprojektet har träffats fyra gånger, på olika ställen i Sverige. 17 Reglab-medlemmar och fyra partnerorganisationer har deltagit, sammanlagt cirka 45 personer. Innehållsledare har varit Catherine Szabó, Region Östergötland och Tobias Schölin, Region Skåne; processledare var Karoline Bottheim, Länka consulting.

Behovet av att fylla på med kunskap, lära av varandra och föra en dialog med andra inblandade aktörer inom integrationsområdet är stort och Reglabs lärprojekt har varit en viktig pusselbit, som gjort många av oss deltagare klokare. Vi hoppas att denna dokumentation ska bidra till att öka kunskapen hos fler.

Historien om svensk integrationspolitik

Kärt barn har många namn. Vi har kallat det invandrapolitik, flyktningmottagande, invandrar- och minoritetspolitik, asyl- och migrationspolitik, integrationspolitik och kryddat det med en etableringsreform.

In och utvandring från Sverige 1851-2015

Diagrammet är hämtat från en föreläsning med Henrik Emilsson, forskare vid Malmö högskola, som bland annat studerar svensk migrationspolitik.

1850 – 1930

Utvandring till Amerika. Totalt utvandrar 1,5 miljoner svenskar. En femtedel återvänder.

1930

Sedan 1930 har Sverige, med få undantag, haft större årlig invandring än utvandring.

TILL SVERIGE KOMMER EN MYCKET STÖRRE ANDEL AV INVANDRARE (60 PROCENT) SOM ÄR SKYDDSBEHÖVANDE ELLER FAMILJEINVANDRARE ÄN TILL ANDRA LÄNDER (20-40 PROCENT).

Henrik Emilsson, forskare vid Lunds universitet

1939 – 1945

Från utvandrarsland till invandrarland. Flyktningarna kom från Tyskland, Norden och Baltikum.

1950- och 60-tal

Arbetskraftsinvandringen dominerar. De nya arbetarna kom från bland annat från Finland, Italien, Grekland, Jugoslavien och Turkiet.

Slutet på 60-talet

Reglerad invandring införs, arbetserbjudande och bostad krävdes. Vi la grunden för vår integrationspolitik. Statens invandrarverk inrättas 1969. Arbetsförmedlingen har ansvar för flyktningmottagandet.

1975

Invandrar- och minoritetspolitik. Den första sammanhållna integrationspolitiken. **Mål:** Jämlikhet, valfrihet, samverkan.

DET VAR SKÖNT ATT HÖRA OM HISTORIEN,
DET FÖRKLARAR VARFÖR OTYDLIGHETEN
ÄR SÅ PÅTAGLIG. OM MAN INTE
ENS VET OM MAN HAR EN
INTEGRATIONSPOLITIK, HUR
SKA MAN DÅ FÖRSTÅ
SIN ROLL.

Deltagare

VAD MAN PRAKTISKT GÖR
OCH VAD STATEN FINAN-
SIERAR I DAG SKILJER SIG
INTE SÅ MYCKET FRÅN
NÄR VI KALLADE DET
MÅNGKULTURELL POLITIK
UNDER 1980-TALET. I DAG VILL
MAN IBLAND HELLRE PRATA OM
INKLUDERING. MEN DET BETYDER
EGENTLIGEN SAMMA SAK.

Henrik Emilsson, forskare vid Malmö högskola

1995

Sverige blir medlem i EU.

Mål: Att på sikt bygga
upp gemensam asyl-
och migrationspolitik.

1998

Integrationspolitik.

Fokus: Individuella
rättigheter och
individuell jämlikhet.

1985

Invandrarpolitik.

Mål: Mångkulturell
politik.

Statens invandrarverk
och kommunerna får ansvar
för flyktningmottagandet.
Nytt system för
asylsökande.

MIXEN AV
INVANDRING TILL SVERIGE
GÖR ATT VI HAR EN STÖRRE
UTMANING ÄN VÅRA GRANN-
LÄNDER I NORDVÄSTEUROPA.
VI HAR DRIVIT EN ANNAN

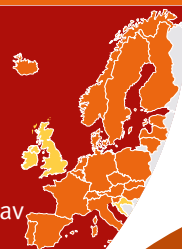
POLITIK.

Henrik Emilsson, forskare vid
Lunds universitet

2001

Sverige blir en del av
Schengen-avtalet.

De 13 länderna öppnas
och beviljar visum i
hela området.

2006

Integrations-
departementet inrättas
av alliansregeringen.

Utlänningsnämnden ersätts
med tre migrationsdomstolar
och en Migrationsöverdomstol
Kommunerna blir
ansvariga för
boende för ensam-
kommande asyl-
sökande barn.

2016

Nuvarande regering
har en etablerings-
minister, som inte är
minister för inte-
grationspolitiken.

2008

Alliansregeringens
integrationsstrategi
kompletteras med
särskilda insatser för
nyanlända.

2010

Integrations-
departement
avskaffas.

Staten tar
över ansvaret för
nyanländas etablering
från kommunerna.

Vem är du?

Regionerna har inget tydligt uppdrag, formell roll eller formellt ansvar i integrationsfrågan, det har vi konstaterat. Men med det regionala utvecklingsansvaret följer att regionen kan ta ett mandat. Hur ser det ut och vad gör en regionalt utvecklingsansvarig? Sitter och väntar på ett politiskt uppdrag? Frågar andra och lär av dem? Mejlsar fram en roll på eget bevåg? Vi ägnade mycket av tiden i lärprojektet åt att diskutera rollen och mandat, och vi identifierade många olika roller.

SVARET PÅ VILKEN ROLL MAN
SKA TA HANDLAR OM VILKEN
ROLL MAN REDAN HAR.

INGET UPPDRAG?
FORMA DET!

Analysförmedlare

Lobbyist

Innovatör

Mäklare

Strategiskt arbete

Samordnare

Koordinator

Möjliggörare

Nejsägare som påtalar brister

Visionär

Omvärldsbevakare

Förebild

Kunskapsförmedlare

Stödjare

Projektutvecklare

Nätverkare

Samverkare

Projektägare

Nav

Processledare

Pådrivare

Samhandlare

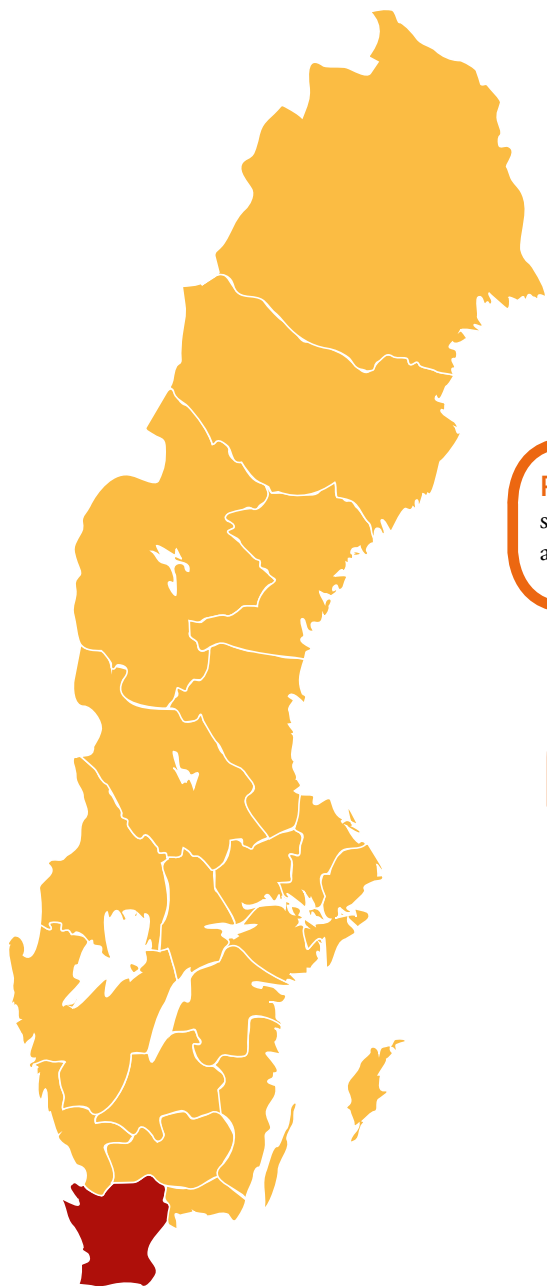
Påverkare

Samlande kraft

Finansiär

Dörröppnare

Kunskapsutvecklare

Skåne hittar rollen

På avdelningen för regional utveckling i Skåne har man under en tid arbetat med att definiera roller och kompetenser i det regionala utvecklingsarbetet, samt olika aktiviteter i integrationsarbetet. Detta har mynnat ut i sex olika möjliga roller och fem definierade aktiviteter, som numera ligger till grund för hela avdelningens arbete.

SEX ROLLER I DET REGIONALA UTVECKLINGSARBETET

Planupprättaren

som upprättar vissa planer för att vi måste, andra för att vi vill.

Finansiären

som finansierar både basverksamhet och utvecklingsprojekt. Det kan omfatta allt från folkhögskoleaktiviteter till innovationsfrågor och företagsstöd. Med denna roll kommer en möjlighet att styra, eftersom vi kan ställa krav på återrapportering.

Kunskapsspridaren

som inte bara genererar kunskap, utan också sprider den.

VI VERKAR I KOMPLEXA OCH SAM-
TIDIGT GLOBALA SYSTEM. ATT
FÖRSTÅ DEM ÄR EN NYCKEL TILL
FRAMGÅNG NÄR VI SKA AGERA.

Tobias Schölin

Kunskapsgeneratoren

som tar fram ny kunskap, och översätter befintlig kunskap. Som är en länk mellan forskning och praktik och gör vettiga och användbara analyser.

Processledaren

Mycket av arbetet handlar om att leda processer, snarare än tidsbegränsade projekt. Processledare är en vanlig roll i utvecklings- och samverkansprocesser.

Lobbyisten

en roll vi har gentemot olika nivåer och aktörer: EU, myndigheter, lokala och kommunala. Den handlar om att påverka nationella aktörer.

FEM AKTIVITETER I DET REGIONALA INTEGRATIONSARBETET

Vi har fokus på visionen

Genom visioner kan vi flytta positioner. Vi kan skapa en attitydförändring om inkluderande tillväxt i allmänhet – med ett ”möjlighetsorienterat” sätt att förstå, diskutera och arbeta med integration och jämställdhet ur ett tillväxtorienterat perspektiv.

Vi arbetar med lärande och samordning

Vi stöttar såväl offentliga som privata aktörer för att skapa lärande om vad som krävs för inkluderande tillväxt, både ur integrations- och jämställdhetsperspektiv.

Vi arbetar med regionalisering

Vi sprider fungerande arbetsmodeller för integration och jämställdhet i regionen.

Vi samlar aktörer

Vi stöttar ett sektorsövergripande arbete med integration och jämställdhet ur ett tillväxtperspektiv. Vi skapar aktiviteter för att samla offentliga aktörer, näringsliv och ideell sektor.

Vi agerar föredöme

Allt internt processarbete inriktas på inkluderande tillväxt i allmänhet, och ett integrations- och jämställdhetsperspektiv i synnerhet. Det genomsyrar alla regionens uppdrag.

Andras ögon på regionens roll

Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, kommunerna – alla har sin uppfattning om regionens roll i integrationsarbetet. I läraprojektet fick deltagarna i uppgift att fråga sina samarbetspartner hur de ser på regionens roll i integrationsarbetet. Här följer en sammanfattning av svaren.

Länsstyrelserna – allt från ingen roll till stort ansvar

Länsstyrelserna har sinsemellan mycket olika mening om regionernas roll. Svaren spänner mellan ”Regionerna har inte någon roll eller uppdrag alls” till ”De ska stå för det långsiktiga perspektivet och bevaka att integrationsarbetet finns med i strategiska styrdokument”.

Några ser regionens ansvar som att samordna det regionala tillväxtarbetet med jobbskapande åtgärder, andra att samordna kompetensförsörjningen och utbildning gentemot nyanlända. En önskan om att regionen ”kliver fram mer” och gör sin roll tydligare, uttrycks också.

Arbetsförmedlingen önskar samlad bild och driv

Flera arbetsförmedlingar menar att regionen har en viktig roll på övergripande nivå: att samla och samordna alla berörda aktörer och ta ansvar för en gemensam bild.

De ser ett möjligt samarbete kring kompetensförsörjning och menar att regionen har verktyg för att främja integrationen – till exempel genom att utveckla kollektivtrafiken utanför städerna och skapa fritidsaktiviteter. Andra tankar om regionens roll är att:

- Ta fram gemensamma mål och visioner.
- Föra dialog utanför länet, och med andra regioner.
- Driva på kommunerna.
- Omvärldsbevaka och göra analysarbete.
- Utveckla kompetensförsörjningen.
- Samarbeta med Arbetsförmedlingen.
- Engagera civilsamhället och utveckla dess roll i integrationen tillsammans med länsstyrelsen.

Kommunerna: Ta ledningen!

Också kommunerna pekar på regionens viktiga roll på en övergripande nivå. Man ser gärna att regionen tar ledningen

i arbetet med utgångspunkt från utvecklings- och integrationsstrategier, prioriterar fokusområden och driver processer. Regionen bör driva egna nätverk och skapa plattformar på de nivåer som saknar regional samordning.

Agera i mellanrummen

Regionens roll i integrationsfrågan ser olika ut beroende på vem som tillfrågas och var vi befinner oss geografiskt. Med ett tydligt uppdrag och mandat, aktörer med olika förväntningar, en historia där integrationspolitiken ofta bytt skepnad är det en sann utmaning att finna rollen.

En möjlig väg är att bygga på det som redan görs, att hitta kopplingar mellan andra temaområden som kompetensförsörjningsarbete, kultur och folkhälsoarbete. En annan är att agera i de organisatoriska mellanrummen – i rummen mellan andra aktörers uttalade ansvar. Den regionala verktyglådan handlar om att skapa plattformar, mötesplatser, leda processer, mäkla ihop aktörer och styra genom ekonomiska bidrag.

På nästa sida kan du läsa exempel på hur tre regioner arbetar.

DET ÄR INGEN LÄTT ARENA ATT ARBETA INOM, VARKEN PÅ KOMMUN- ELLER REGIONNIVÅ. DET ÄR SVÅRT ATT AVGÖRA EXAKT VILKA DELAR ETT INTEGRATIONSARBETE SKA INNEHÅLLA, OCH DÄRFÖR OCKSÅ HUR MAN SKA SAMVERKA.

Intervjuad representant för Arbetsförmedlingen

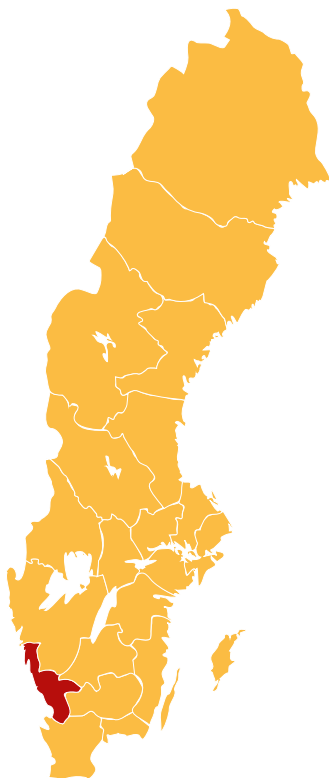
VI HAR PRATAT OM ORGANISATION 80 PROCENT AV TIDEN I LÄRPROJEKTET, INTE OM INTEGRATION. SYSTEMEN ÄR SÅ KOMPLEXA ATT INTE ENS VI BEGRIPER DOM. DÅ BLIR ORGANISATIONSFRÅGAN VIKTIG.

Så här gör vi

Tre regioner delar med sig av sitt arbete med integrationsområdet.

Region Halland

Vi processleder en strategisk grupp som arbetar på uppdrag av kommuncheferna och regionledningen. Tillsammans med kommunerna och länsstyrelsen identifierar vi behov av utvecklingsinsatser och fattar beslut.

Ett exempel är att vi sett ett behov av att stärka samverkan mellan våra existerande forum *Strategisk grupp skola* – där förvaltningscheferna för kommunernas utbildningsverksamhet från förskola till gymnasium sitter – och *Strategisk grupp socialtjänst och hälso- och sjukvård* där motsvarande chefer finns. Vi skapar nu en gemensam struktur för att arbeta regionalt med frågor som rör asylökande och nyanlända ungdomars hälsa.

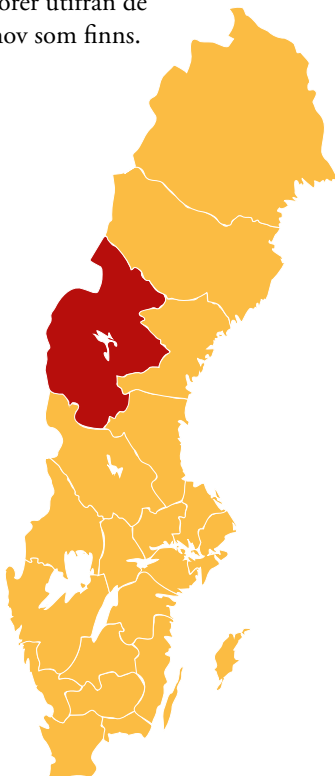
SFI är ett annat utvecklingsområde där vi samverkar i ett projekt för att höja kvaliteten.

Vi har också identifierat ett behov av att samordna kompetensutvecklingsinsatser för medarbetare och vi har tagit fram en gemensam kommunikationsplattform efter att ha identifierat behov av kommunikationsinsatser.

Regionen har också en roll att arbeta strategiskt och operativt med inkluderingsfrågor i våra olika driftverksamheter, exempelvis hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

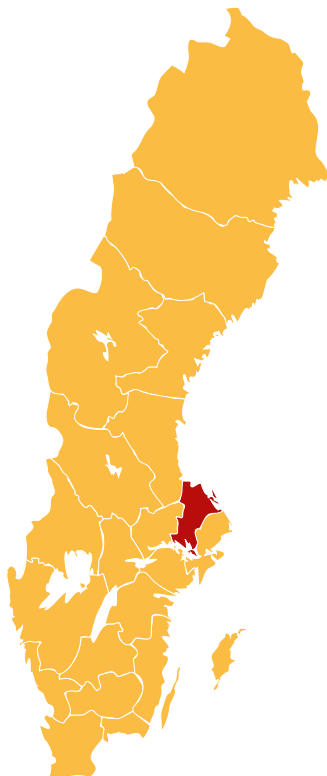
Region Jämtland Härjedalen

Vi arbetar strategiskt för att förbättra integrationen utifrån RUS och *Regional strategi för ökad inflyttning och förbättrad integration*. Det sker genom dialog i regionala nätverk och genom att leda och stötta kommuner och övriga aktörer utifrån de behov som finns.

Region Uppsala

Regional samverkan kring introduktion av nyanlända flyktingar och invandrare i Uppsala län är organiserat i en tredelad modell som går under namnet *Integration och etablering Uppsala län*.

Region Uppsala representeras enligt följande:

- **Strategisk ledningsgrupp** med kommunalråd, landstingsråd och myndighetschefer från berörda myndigheter. Gruppen träffas en eller två gånger per år och leds av landshövdingen.
- **Styrgrupp** med kommunala förvaltningschefer från vuxenutbildningen, skolan, flyktingmottagandet/introduktionen, socialtjänsten samt näringslivet; respektive chefer och ansvariga från Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Försäkringskassan, universiteten och landstinget. Gruppen träffas fyra gånger per år och leds av länsrådet.
- **Nätverk och arbetsgrupper.** Det pågår ett arbete för att undersöka vilken roll regionen ska ta i dessa. Man diskuterar behovet av en regional översikt av integrationsprocesserna.

Vad vi lärt: Det viktiga är att göra!

När läroprojektets deltagare på den sista träffen sammanfattade vad de lärt sig, var en insikt gemensam: Det viktiga är att göra!

Som region kan man inte sitta still i båten och vänta på att få ett tydligt uppdrag, varken från nationell nivå eller från politikerna på hemmaplan. Man måste forma sitt uppdrag själv – och agera.

Flera i läroprojektet har tagit egna initiativ och planerar konkreta steg för att ta större kontroll över integrationsfrågan. Till exempel:

Se integration som tillväxtfråga

En första nyckel verkar vara att se integration som en regional utvecklings- och tillväxtfråga. Där har regionen ett klart mandat och möjlighet att integrera frågan i verksamheter man redan håller på med – att gräva där man står.

Definiera mera

Ofta saknas en gemensam definition av vad integration verkligen betyder och hur målgruppen egentligen ser ut. Olika verksamheter inom regionen tolkar begreppen på sitt eget sätt – integration kan betyda en sak för näringslivsstrategen och en helt annan för socialtjänstemannen. Här har några regioner funnit en roll: Att börja agera genom att definiera.

Använd strategiska dokument

Att haka på befintliga processer och dokument kan vara ett sätt att fånga upp integrationsfrågan. Flera tar avstamp

i RUS för att koppla ihop integrationsperspektivet och det regionala tillväxtarbetet. Någon utvecklar regionala prioriteringar i integrationsarbetet enligt målen i RUS. På några ställen pågår arbeten med att ta fram särskilda regionala handlingsplaner och strategier för integration och tillväxt.

Kartlägg det som redan görs

Flera regioner har sett ett behov av att ta reda på vad som faktiskt görs i integrationsfrågan inom olika områden. Genom interna kartläggningar samlar man information för att skapa en karta över pågående projekt.

Skapa möten och dialog

Kommundialoger, överenskommelser med kommunerna, regionala dialoger, möten med regiondirektörer och kommunernas integrationsstrategier är några verktyg som används för att agera och få integrationsfrågan på dagordningen. Flera har hittat

VI TROR ATT VI MENAR SAMMA SAK
NÄR VI SÄGER INTEGRATION OCH ATT
VI SER SAMMA PERSONER FRAMFÖR
OSS NÄR VI PRATAR MÅLGRUPPER FÖR
INSATSER – MEN VI TALAR TILL OCH
MED OFTA FÖRBI VARANDRA INTERNT.

vägar genom redan existerande nätverk, projekt och samrådsgrupper. Några regioner har påbörjat samarbete med länsstyrelsen och andra arbetar med påverkan på nationell nivå. Att besöka en annan region är ett enkelt sätt att lära mer om hur andra gör.

Agera i mellanrummen

I de organisatoriska mellanrummen – rummen mellan de andra aktörernas definierade ansvarsområden – finns en möjlighet för regionen att ta plats och agera.

NEJ, DET FINNS INGET UPPDRAG, MEN DET VI SKA GÖRA NU ÄR ATT UNDERSÖKA VAD VI KAN GÖRA OCH SEN BÖRJA AGERA.

Involvera det civila samhället

Flera gånger diskuterades vikten av att involvera det civila samhället i integrationsfrågan. Regeringen har pekat ut civilsamhällets viktiga roll i tidiga insatser och avsatt pengar i den senaste budgeten för detta. På regional nivå kan det behövas nya strukturer för att kunna använda det civila samhället som en resurs. I vissa regioner arbetar man aktivt med civila organisationer genom kontrakt i form av IOP (idéburet offentligt partnerskap) mellan regionen och den idéburna sektor.

Bygg kunskap

Några regioner arbetar med kunskapsuppbyggnad genom att anordna seminarier för till exempel politiker och tjänstemän.

MÅNGA AV OSS SOM JOBBAR MED REGIONAL UTVECKLING VILL BRYTA SYSTEMEN OCH JOBBA I MELLANRUMMEN. MEN DÅ KOMMER DET ALLTID NÅGON SOM FRÅGAR: VAD HAR DU HÄR ATT GÖRA? OM NÅGON I STÄLLET GAV MIG ETT UPPDRAG ATT JOBBA I MELLANRUMMEN, ATT GÖRA VERKSTAD OCH UTMANA SYSTEMEN. DET UPPDRAGET VILL JAG HA.

ÖSTERGÖTLAND:

Från icke-fråga till strategiskt viktig

När Region Östergötland bildades i januari 2015 uttalades det från politikerhåll att integrationsfrågan inte var något regionen skulle arbeta med. I dag finns en ny tillsatt integrationsgrupp som fått ökad strategisk betydelse. Reglabs läroprojekt har haft en viktig roll i det.

– Läroprojektet har varit en kick och en katalysator för oss. Efter regionbildningen var det väldigt otydligt *om* och *hur* vi skulle arbeta med integrationsfrågan. I och med läroprojektet blev det tydligt ända upp till regionledningen att vi måste jobba både med den, och med vår roll i den, berättar Catherine Szabo.

Intern grupp fick stor strategisk betydelse

Läroprojektet lyfte frågan om regionens roll. Regiondirektören tillsatte en intern integrationsgrupp med strategier från regional utveckling, hälso- och sjukvård, flyktingmedicinskt centrum, HR och samordnaren för språksnabbspår. Gruppen var initialt tänkt för avrapportering, men i takt med att läroprojektet fortskred väcktes flera nya frågor om regionens roll och uppgift. Gruppen fick en mer strategisk roll och så småningom i uppdrag att ta fram ett kunskapsunderlag som tydliggör regionens arbete med integration. Arbetet leds av Catherine Szabo.

– Kunskapsunderlaget kommer att lyftas i regionstyrelsen

i augusti. Efter det beslutas om det fortsatta arbetet. Vi får se om det landar i en särskild integrationsstrategi eller en handlingsplan.

Kartläggning satte fokus på otydliga roller

Under hela läroprojektet gjordes ett parallellt arbete på hemmaplan. En av hemuppgifterna var att kartlägga de regionala aktörernas roller, ansvar och gränssytor i förhållande till varandra.

– När vi intervjuade aktörer som Arbetsförmedling, länsstyrelse och kommuner blev det synligt hur otydligt det var mellan oss. För flera var det oklart att regionen jobbar med integrationsfrågan integrerat i sina andra ansvarsområden. Alla såg vår roll på olika sätt.

– När jag till exempel nämner för länsstyrelsen att vi arbetar med integrationsfrågan genom vår kulturbudget till föreningslivet, och gjorde det i högsta grad under den stora flyktingkrisen, märker jag att det inte är helt klart för dem.

Integrationsfrågan finns i alla områden

När Catrine och hennes kollegor började bena i regionens utvecklingsområden som kultur, kompetensförsörjning, social ekonomi, landsbygd och näringslivsutveckling såg de att alla egentligen jobbar med integrationsfrågan. Med utgångspunkt i detta började de diskutera vilken roll de har och vill ta – och fick det också på pränt.

Visa hela bilden av Östergötland

Parallellt med lärprojektet har regionen deltagit i Reglabs integrationsstudie: *Platsens betydelse för utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden.*

– Vi ska sprida resultatet av integrationsstudien, få ihop en helhetsbild av Östergötland och fördjupa oss lite mer i den. Vi kommer att kommunicera den med kommunerna genom våra nätverk, till exempel via saksamråd med kommunchefer, men också till andra aktörer som Arbetsförmedlingen och länsstyrelsen.

Integrationen som tillväxtfråga

Regionen håller också på att ta fram en strategi för samarbete med civilsamhället, där integration ingår som en viktig fråga. Integrationsfrågan ska också föras in i revideringen av RUS.

– Att se integration som en tillväxtfråga var något vi diskuterade i projektet. Och där har vi som region ett ansvar i högsta grad. Det handlar om våra stora mål som folkhälsa, det goda livet, ett inkluderande samhälle, ett socialt hållbart samhälle och ekonomisk tillväxt.

– Vi ser att vi kan vara mer pådrivande i frågorna än vi är i dag, inte minst genom det regionala ledarskapet. Nu börjar till och med de som jobbar med näringslivsfrågor i regionen att prata om integrationens betydelse för kompetensförsörjning. Och den sociala hållbarhetsdimensionen ses som lika viktig som den ekonomiska, avslutar Catherine.

Catherine Szabo,
strateg kompetensförsörjning,
Region Östergötland

SKÅNE:

På väg mot en strategisk hållning

Region Skånes avdelning för regional utveckling arbetar med att ta fram en intern strategi – eller hållning – för integration och tillväxt. Arbetet är ett resultat av läroprojektet. Snart finns också förslag till ett särskilt integrationsutskott.

På regionens avdelning för regional utveckling arbetar cirka 120 personer. Det är en stor organisation med många enheter där man tidigare upplevt brister i hur integrationsarbetet koordinerades. Läroprojektet gav både legitimitet och en viktig skjuts i att ta fram en intern strategi.

– Genom läroprojektet tvingades vi att diskutera frågan om vår roll med medarbetare från avdelningens alla enheter. Syftet med ett läroprojekt är ju att åstadkomma förändring och nya sätt att arbeta. En viktig del blev att kartlägga vilket konkret arbete som faktiskt gjordes, och i vilka roller. Utan Reglab-projektet hade vi inte kommit så här långt, säger Tobias Schölin.

Integrationsutskott snart på plats

Strategin presenterades för enhetens ledningsgrupp i april 2017. Man tyckte att initiativet, arbetet och underlaget var bra, men ville snarare se den som en förstudie än en strategi. Tobias och hans kollegor fick i uppdrag att fortsätta arbetet och att också ta fram ett beslutsunderlag för förslag till ett integrationsutskott.

– Utskottet ska ha sin hemvist på avdelningen för regional utveckling och ha i uppgift att koordinera arbetet med integration och vid behov bereda ärenden till politiken – både helhetsövergripande och på avdelningsnivå. I det ska finnas medarbetare som på ett eller annat sätt arbetar med integrationsrelaterade frågeställningar utifrån sitt specialområde. Min uppgift är att koordinera och driva på.

Integration finns i allt

När utskottet är på plats har det ett par viktiga arbetsuppgifter framför sig. Den ena är att snabbutreda hur integrationsfrågor, sociala hållbarhetsfrågor och folkhälsofrågor hänger ihop. Den andra handlar om att se hur integrationsfrågan kommer in i den regionala utvecklingsstrategin och i regionens pågående Agenda 2030-arbete.

– Integration och inkludering finns i alla frågorna. Det är viktigt att vi kartlägger, så att vi undviker att flera gör samma sak och kan göra en vettig arbetsfördelning. Både internt och mellan oss och andra aktörer, som till exempel länsstyrelsen.

Strategisk hållning i höst

Arbetet med förstudien fortsätter under hösten. Den ska resultera i ett underlag till en regional integrationsstrategi eller en ”strategisk hållning”.

– Ledningsgruppen har uttryckt att det inte nödvändigtvis behöver resultera i en strategi på papper, det viktiga är att

komma fram till vilken strategisk hållning regionen ska ha i integrationsfrågan.

Avstamp i visionen

På Tobias enhet har man tidigare definierat roller och kompetenser i det regionala utvecklingsarbetet och olika aktiviteter i integrationsarbetet (se sidan 11). Nu pågår ett arbete med att definiera leverans- och effektmål.

– Vi tar avstamp i visionen. Om vi ska nå ambitionen med fler jobb och växande företag i Skåne, vad är det då vi på vår enhet ska leverera 2017 för att nå dit? Det skulle kunna vara att ta fram ny kunskap, driva processer eller samla olika aktörer. Vår roll är kanske att ha en långsiktig syn på vad integration är, och att koppla ihop den med traditionellt tillväxt- och kompetensförsörjningsarbete. Det är där vi ska verka, avslutar Tobias.

Tobias Schölin,
näringslivsutvecklare,
Region Skåne

REG
LAB

www.reglab.se